

DEBRECEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FUGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Melyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — all.
 Vidéken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 all.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos**
 Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Nincsen nap — hecc nélkül. Hecc, hecc, hecc! Hecc nélkül nem élet ez a rongyos élet. Mi is annak vesszük. Hecc es az egész. Mert ugyan ki is venné közülünk komolyan az ilyen „működést“.

De — csunya, otromba, lelkelen ez a — hecc! Lenn a pokolban ördögök képesek csak ilyenre.

De nem baj ez! Hadd rohanjon tovább esztelenül az erőszak. Esztelenül. Mert esztelen ez a rohanása. Mosolygunk rajta. Mert közel az idő, végére ér hamar ez a vad rohanás. Mennél vadabbul száguld tova, annál hamarabb lesz a vége.

Milyen jól eső látványa lesz a jóknak az, hogy e gonoszság önmagát miként üti agyon, már előbb halálra csufítva önön létezését. Ez a látványunk nemsokára meg lesz.

Ujra kisüt a jóknak a napja. Az erőszak sötét vakondjai mint bujnak majd vissza, ahonnan kerültek! Mert visszabujtatjuk, még ha visszabujni nem is akarának!

Oda valók, hol napfény se élte. Kár nekik a napfény. Megvetésünket, gyűlöletünket borítjuk reájok. Ezt a szemfedeleket vegye le róluk soha ez a nemzet!

Akik meghaltak, legyenek halottak!...

Mikor jönnek még a jövő napokban, míg az uralmuk tart, azt még ők se tudják! Hát csak jöjjön, aminek jönni kell.

Es akkor, midőn a béke előhírei ropentek ki a sötét háttérből, midőn a titkos konventikulumból is kiszivárog, hogy az ellentét király és nemzet között immár nem áthidalhatatlan, végre kétségbe nem vonható jelenésről szerzünk tudomást. A darabontok kothurnuszt és álarcot öltve gyalázták nagyhangon a koalíciót, hogy csupán az állja útját a békének. Sajtó organumai ontották a szennyet a szövetség ellenzékére mondván: „A béke létrejöhet bármely pillanatban, csupán ti nem akarjátok. Ti vagytok tehát a hazaárulók, mert ti viszitek bele az országot a romlásba.“

Ezzel persze azt akarták, hogy a közvélemény hiszékeny részét elbolondítsák. A hajeza nem sikerült. A becsületes közvélemény kezdettől óta tisztában volt azzal, hogy a koalíció szívesen kötne tisztességes békét, ha a nemzet érdekében történhetik. Viszont a koalíció becsülete és okossága hozta magával, hogy az otromba, igaztalan vádaskodásnak fel ne álljon és békét ne kössön addig, míg a célt; ha nemzeti eszme megerősödését, a minimális követelések teljesítését el nem éri.

Addig míg a békéről komolyan nem lehetett szó, a legféltelenebb gyalázkodással illették a koalíciót, a miért szigorúan precizított követeléseikből nem engednek. Most, hogy a békére csak kilátás van, már is órcálan támadásokat intéznek a koalíció ellen, hogy feladja összes elveit.

Ezalatt pedig a ki csak ezzel a huzavonással, alakulattal, darabontékkal, legesekélyebb érdek összeköttetésben áll, felgyülekezik a pártkörbe és sápadt arccal, reszkető lélekkel imádkoznak egyrészt, hogy a béke ne jöjjön létre, másrészt azon munkálkodnak teljes erőből, hogy létrejövését megakadályozzák.

Szövetkeznek ördöggel, pokollal a béke ellen, mert a béke hatalmuk alkonyát, a tisztességes korszak hajnalhasadását jelenti. Menni fognak ők és jönnek helyükbe érintetlen tisztességu, őnzetlen hazafiak. Vége lesz a pénznek, jómódnak, hatalomnak, jön a megvetés, az erkölcsi kitagadás, a szegényteljes bukás.

Ezért ellenségei a békének azok, kik hivatásuknak vallották a béke megteremtését.

Tárgyalások.

A koalíció vezérbizottsága — a mint ez tökéletesen érthető is — elhatározta, hogy határozatait mindaddig nem fogja nyilvánosságra hozni, míg ezeket Andrássy Gyula gróf ő felsége előtt fel nem tárta. Mi tehát egyelőre csakis kombinációkra vagyunk utalva, melyek különféle tünetek alapján állíthatók fel.

Már maga az, hogy tárgyalások folynak, kedvező momentumnak jelezhető. Andrássy gróf a koalíciónak ki-

Gyomlálás.

Ha a tavasz közeleg, minden növény virul, Gyom és virág együtt buj ki a föld alul. Igen, a virággal gyom és szemét kel ki, Hisz' a jó vagy silány föld azt is megtermi.

Nézzétek a mezőn az arankát, a gázt, mily sok van, bár senki el nem vetette azt. Aztán csodáljátok, hogy a magyar honban annyi sok aranka, anyi sok-sok gyom van...

Ugyan ki látott már oly virágos kertet, amelyben még soha, semmi gaz se termet? Terem, igen, terem, de a kertész dolga, hogy kitepje mindet és a tűzre dobja.

Telek A. Sándor.

Az Adria partjáról.

Irta: Dr. Vutkovich Ödön.

Mozgalmas napjai vannak most Fiumének. A vonatok egymásután hozzák a sok idegent, a szállók zsúfolásig tömve vannak, a vendéglőkben alig lehet helyet kapni. Mi ennek az oka? Talán oly örvendétesen megnövekedett az idegenforgalom vagy talán a fumei farsangnak van oly kiváló vonzó

ereje? Mindenesetre ezek is jelentősen hozzájárulnak a szokatlan élénkiség előidézéséhez, amde a főok: a „Caronia“ megérkezése. Már hetek óta ez volt itt a beszéd tárgya, erre készülődött mindenki. Valóban ritka esemény is ez, mert oly óriási póstahajó még nem fordult meg Fiumében, mint a „Caronia“, amely ugyan már esütörtökön reggel megérkezett, de a bóra miatt csak pénteken reggel mert bejönni a kikötőbe és az Elevator előtt a Riva Francesco Salvatore n horgonyt vetni. A Zichy- és a Mária Valéria mólók között lebeg a vízi óriás, amely valóban egy uszu város bonyomását teszi.

Már a kora reggeli órákban egész népvándorlás indult a nagy koloszus megtekintésére, amely a legnagyobb könnyedséggel nyelte el az emberáradatot. Így tartott ez azután egész nap. A hajót ugyan már az előző nap is meg lehetett tekinteni, mikor még a nyílt tengeren horgoyozott, azonban a hidegség és a tenger háborgása a bárkán való kimenetelt egy kissé kellemetlené tette.

Az elsők között, a kik a hajóra kibárákáltak, tartozott Apponyi Albert gróf is, a ki esütörtökön reggel érkezvén meg Budapestről, Roediger révkapitány kíséretében az „Ella“ gőzösen mindjárt kiment a Caroniára. Persze nagy tisztelettel fogadták a nagy államférfiut. Csak az a kellemetlenség történt

a fogadásnál, hogy a nagyszerű angol hajó zenekara — tévedésből a „Gotterhalte“ ra zendített reá. Mondanunk se n kell talán, hogy a nemes gróf azonnal felvilágosította a hajó kapitányát, Barr parancsnokot, aki sokszoros bocsánatkérések után rögtön a magyar Himnusz-t huzatta el. A hajó pompás étkezőjében, az első osztályú dining room-ban fényes luncheon is adott a hajó parancsnoka Apponyi lelkes ünneplések tárgya volt. Ez alkalommal mondott remek angol szónoklatával ismét bebizonyította, hogy a legnagyobb szónok az angol társaság szent áhitattal hallgatta igéit, amelyekben az angol nemzetet dicsőítve az angol alkotmányt állította fel követendő példának a magyar nemzetnek. A magyar Himnusz és az angol Good sawe the King hangjai testvériesen olvadtak össze beszédjei végeztével. Apponyi még az este visszautazott Fiuméba. Valóban bámulatos az a tevékenység, amit nemzetünknek ez a büszkesége kifejt. A szent ügy szolgálatától a legnagyobb távolság sem képes őt visszariasztani. Képes éjjeleit nap-nap után a vasúti kocsiiban tölteni. Nagy szerencse, hogy álmát nem tudja zavarni a vonat dübörgése s tizenkét órai ut után is frissen hagyja el kocsiját.

Bármennyire is érdekes azonban a Caronia, azon gondolat, hogy ez a hajó ismét annyi sok magyar embert fog kivinni Ame-

Mesés olcsó árakban lehet most a

Gerő

főrfi és fü ruha nagy áruházában vásárolni.

Debrecen, Piac-utca 61. sz. a. Az ujonnan épült 3 emeletes Fischer-palotában, Szent-Anna-utóával szemben

rályi üzenetet adott át. Több, ha nem is egészen határozott és világos reflexió azt a benyomást kelthette, hogy a király és Andrássy gróf közötti tárgyalások habár nagyon csekély közeledést eredményeztek, nem volt senki sem azon téves nézethen, hogy ez a piciny közeledés máris a megegyezést fogja létre hozni. De a tárgyalások azt hozhatják, hogy a koalíció látva a békésebb hangulatot, maga sem fog megállani egy helyen, hanem ellenproposisió oly mederben fognak mozogni, mely a megfontolás lehetőségét túl nem lépi és mely egy kis jóakarattal talán mégis a megegyezés alapját fogja képezhetni.

Hogy a koalíció hajlandó az önmegettagadás ugyszólva legvégső határáig elmenni, erre az a hír mutat, hogy Ugron Gábor a vezérőrbizottságból kilépett. Ez oly jelenség, melyből igen fontos konkluzióra lehet jutni. Ugronnak elhatározása arra látszik vallani, hogy a vezérőrbizottságban sokkal békésebb tendenciák tüntek fel, mint a minöket ő támogatni hajlandó volna.

Mi sohasem voltunk abban a nézetben, hogy a függetlenségi pártnak elvei már ez idő szerint diadalra jut-hassanak. Bár ez a párt jelenleg a legnagyobb a képviselőházban, de abszolút többsége egyelőre még sincsen. Kossuth Ferenc többször mondta és írta, hogy ez az oka, ha a függetlenségi párt jelenleg nem bírja az ő eszméinek érvényesítését követelni és ez az oka, ha a függetlenségi párt esetleg hajlandó volna, egyelőre koalíciós, azaz 1867-es alapon álló kormányban részt venni. A függetlenségi párt egy-maga csak akkor képezhet kormányt, ha abszolút többségre jut és ha az ő elvei a korona által is elfogadtatnak.

Ennek következtében mi nem is hittük soha, ha a koalíció és a korona között valamely megegyezés létre jönne,

hogy ekkor az egész függetlenségi párt csatlakoznék a kormánypárthoz. Hanem úgy képzeltük a dolgok lefolyását, hogy akkor a függetlenségi pártnak az a része, amely békésebb, amely belátja, hogy ez idő szerint mindent elérni nem lehet és amelyik hajlandó megelégedni avval, amit most elérni lehet — persze mindig feltéve, hogy ez az elérhető elegendő is legyen — hogy csak ez a része fogja a koalíciós kormányt támogatni, illő a kormánypártba belépni és ennek egy részét képezni. A függetlenségi pártnak másik része pedig, a mely ugyszólva a „48-ból nem enged“, ez megmaradna tovább az opozícióban, küzdve tovább is rendíthetetlenül elveit fentartassanak és hogy ez a párt képezze azt a szertárt, amelyhez a nemzet mindig nyulhasson, ha a hatalom tulkapásai kényszerítik fegyvert keresni.

Ugron kilépése már az ilyen konstellációra vall, dacára annak, hogy ebből a béke közelségére még távolról sem lehet következtetni.

Hogy Andrássy gróf Fejérváry el-távolítására nagy súlyt helyez és ezt már nagyon is megkíváná, ez kétséget nem szenved. Soha államférfi Fejérváry szereplését annyira el nem ítélte, mint Andrássy gróf. Midőn őt Bécsben a hírlapírók megkérdezték, hogy fog-e Fejérváryval is tárgyalni, azt felelte, hogy *semmi esetre*. Ebben a két szóban oly éles, oly megvető kritika rejlik, hogy megértjük teljesen, ha gróf Andrássy már csak azért is óhajtana a békét, hogy az ország megszabadulhasson ettől az „alkotmányos kormánytól.“

Ha lesz kibontakozás.

— Az új kormány és ieje. —

Önkéntelenül is felmerül az a kérdés, hogy ki legyen az új kormány feje. Természetszerűen Andrássy Gyulának kellene

lennie, aki a békeakciót kezdeményezte és végig is viszi; de az ő miniszterelnöksége ellen úgy magán, mint politikai körülmények szólnak. A magánkörülmény az, hogy gróf Andrássy Gyula testileg gyöngy és beteg; ő maga fázik legjobban a miniszterelnökségtől és csak áldozatot hozna, ha a megbízást vállalná. Politikailag ellene szól, hogy az ő elnöksége alkormánypárti minisztériumot jelentene, holott a pártjellegét kerülni akarnák és ellene szól az is, hogy ő legtávolabb áll az általános választói jogtól, melyhez a Kossuth-párt ragaszkodik.

Ha Andrássy nem, akkor tulajdon képpen Kossuth Ferenc a leghivatottabb miniszterelnök, de ő nem vállalja, mert csak olyan kabinet élére állana, melynek programjában benne van a perszonál unió; ezt pedig a mostani helyzeti kizárja.

A néppárt vagy Bánffy-párt kiesniyek ahoz, hogy ők adjanak miniszterelnököt az országnak és a szabadelvűpárttól, még ha mindenben csatlakoznék is a többséghez, szó sem lehet. Ezért vetette fel maga gróf Andrássy Gyula az eszmét, hogy a pártokon kívül álló politikust állítsanak az új kabinet élére. Ennek az az előnye, hogy nem köti a miniszterelnököt semmiféle korábbi ígéret és — amit nem Andrássy mond, hanem mások — megcsinálhatja az általános választói jog valamely formáját is, anélkül, hogy önmagával ellentétbe jutna. Ilyen férfiakban nincsen nagy választék van kettő: Wekerle és Széll.

Előbbi azonban teljesen visszavonult ismét és így csak Széll maradt, aki kezdettől végig résztvett a kibontakozási munkában és aki iránt még mindig sok rokonszenv van az ellenzéki pártokban is. Ha tehát a kibontakozás tényleg sikerül, leghelyesebb megoldás, ha ismét Széll lesz a miniszterelnök. Sok szó esett már a kabinet tagjairól is. Minisztereknek máris emlegetik a függetlenségi pártból Justh Gyulát, gróf Batthyány Tivadart, esetleg Holló Lajost, az alkotmány-pártból gróf Andrássy Gyulát, Darányi Ignácot, esetleg Wlassics Gyulát, az újpártból báró Bánffy Dezsőt és a néppártból gróf Zichy Aladárt. Kire melyik tárcát vár, azt ma alig lehet megállapítani. Hogy Kossuth tárcát vállalná, nem valószínű, ő tárcát nélkül is a nemzet vezére marad. Justh minisztersége esetén gróf Apponyi Albert visszakérülne a Ház elnöki székébe.

Ez körülbelül a jövő képe, ha a megegyezés sikerül.

rikába, igazán elszomorító. Ilyen áron igazán nem akarjuk többé viszonyítani ezt a csodás járóművet. Most is 2500 nál több kivándorló bagyja el rajta hazánkat. Fájó szívvel kénytelen leírni az ember ezt a számot, látva, hogy a munkabíró magyar nép nem tudván megélni saját hazájában, mint hagyja el tömegesen szülőföldjét — gazdagítva a kivándorlási ügynökségeket és hajózási vállalatokat. A molón és a parton házmagasságnyra volt felhalmazva a kivándorlók holmija, cök-mókja. Minden egyes csomagon és bőröndön felírás volt. Elolvastam. Csupa jó magyar név. Mikor fogják már megakadályozni tudni ezt a borzasztó magyar betegséget, amely oly iszonyu mértékben sorvasztja a magyar nemzet erőit. A legfőbb ideje volna! Hisz ha így tart még pár évig, igazán nem lesz magyar Magyarországon. Ezért a honatyáknak a parlamenti rend helyreállítása után a legsürgősebb teendője kell, hogy legyen a nép számára biztos, jó kereseti forrásokról gondoskodni!

No de térjünk vissza a Caroniához s mondjuk el róla, mint látványosságról egyet-mást. Talán érdekelni fogja kedves olvasómat. Mindenekelőtt, hogy fogalmat lehessen alkotni az óriási méreteiről, megjegyzem, hogy két kéménye közül mindegyik oly nagy átméretű, mint egy vasúti alagút. Két vonat egymás mellett kényelmesen elhaladhatna benne. A hajó 675 láb hosszú és 726 láb széles. Tonnatartalma 21.000, teherképessege 30.000 tonna. A Messrs. John Brown & Co. clydenberki cég építette. 1904. febr. 20 án indult első útjára. Az u. n. Cunard hajó-

rajhoz tartozik. Cellákra osztott kettős fenéke van. Rendkívül szilárd és erős. A technika legújabb vívmányai szerint van építve. Emberi számítás szerint a legerősebb tengeri viharokat is kibírja s nem süllyedhet el. Sármos emeletre van osztva, amelyek mindegyike külön-külön elzárható. Az egyes emeleteken pedig folyosók húzódnak végig, amelyek mindegyike azonnal elzárható veszély esetére még pedig a hajóhidról. Nem kevesebb, mint nyolc fedélzete van egymás fölött.

Az egyes fedélzetek „A. B. C. D.“ stb. betűkkel, a hajószobáskák (kajütök) pedig számokkal vannak jelölve. Érdes, hogy semmiféle 13-as megjelölés nincs. Ugylátszik, az angolok is nagyban számítanak az embereknek ezzel a babonájával. Az egyes fedélzetek mindegyike pompás sétálóhely. A legelső fedélzet oly magas van a tenger színe fölött, mint egy öt emeletes ház teteje az utca kövezetétől. A belső berendezés a comfort minden követelményének megfelel. Pompás szalónok, társalgó termek, fedett sétányok, dohányzó, stb. Minden helyiségben villamos világítás és légfűtés van. Az I. oszt. fülkék és termek pazar fényvel vannak berendezve. Zongorák, kényelmes székelyek s kezevetekek állanak rendelkezésre. A hölgyek terme XV. Lajos stílusban van berendezve. Vannak ezen felül külön lakosztályok is. Az óriási konyhák példás tisztaságuk. Nagy-szerű a gépház. Berendezése elkábitja a laikus-t. Igen szépek a fürdőszobák is. Igen érdekes az u. n. „Marconi szoba“, az a misztikus helyiség, amely a drótnélküli táviratok

feldolgozására és továbbítására szolgál. Így még a nagy Ocean közepén is hirt kaphatnak a hajón lévők a világ folyásáról. Az ily módon kapott híreket aztán ki is nyomtatják. — A „Cunard Daily Bulletin“ egyike azoknak a ritka oceanlapoknak, amiket naponként kiadnak a tengeren. Vannak ezeken kívül fodrász, orvosi rendelő, eukrász, gépirók stb. termek. A II. osztályu helyiségek is mind igen kényelmesek, csakhogy nem oly fényűzők, mint az első osztálybeliek. A III. oszt. utasok elhelyezése is olyan, amely más hajón nem található föl. Kivándorló véreink közül bizony nagyon sok sohasem aludt még oly szép és tiszta fekvőhelyen, mint az új házba való kivándorlásának útján. Igen jó a hajó szellőztetése. Seholy se érezhető azért a legkisebb léghuzam sem. Érdekes megemlíteni, hogy a 25 tonnás kormány teljesen a víz alatt van s hogy a hajón 25 gyorstűzölő ágyú is van. (Van továbbá tartalék-kormány is). A hajón a tisztékkel és parancsnokokkal együtt 450 ember van alkalmazva. Ezt azonban alig venni észre, olyannyira szét vannak oszolva. A hajó kéményének magassága a hajó fenekétől számítva 150 láb. A horgony súlya 30 tonna. Ez volna nagyjában a „Caronia“ leírása. Hú képet azonban csak az alkotó magának, aki megtekintheti. Mindenesetre a föld legnagyobb hajóinak sorában foglal helyet. Fiumében (a hadihajókról nem szólva) ily nagy hajó még sohasem volt. Érthető tehát az a nagy érdeklődés, amely iránta nemcsak Fiumében, de egész Magyarországon nyilvánult.

Izenetek.

Mindenkinek a kívánságát az igazítja most, hogy mit üzent a király Andrássy által a koalícióak a mit üzent a koalíció ügyancsak általa a királynak. Az egyiket is, a másikat is igyekeztek a legnagyobb titokban tartani, nehogy az avatatlank lármája, a rosszakaratnak igazságtalan bírálata, a minden lében kanál ifju „honmentők” toporzékolása és fölösleges erőt pazarló harcoktöréseik a békés törekvések gyenge hajtásait megsemmisítsék. Mert anyai bizonyos, hogy komoly és nagy gondot igénylő munkát kell a vezérő-bizottságnak végezni. Ezt pedig nem lehet zajban, szenvedélytől lihegő kebellet, zavaros észszel meg sem kísérelni. Nyugalom és zavartalanosság kell hozzá, a melyet a titoktartás bizonyosan nagy mértékben elősegít.

A koalíció üzenetét illetőleg sikerült a titoktartást, tökéletesen megőrizni. Nem úgy a király üzenetét illetőleg. Ugron Gábor, ki legutóbb a „Nap” című lapnak lett állandó vezérelő-iroja, a vezérő-bizottság első tanácskozásán végig hallgatta a király üzenetét, azután kilépett a bizottságból. Más ember ennek dacára kötelezve érezné magát arra, hogy mint a többiek, úgy ő is hallgasson. Ugron azonban nyilatkozik. Szavaiiban kifejezi, hogy ő mit értett a királyi üzenetből.

Nem mondjuk, hogy Ugron rosszul érti a szót. Azt sem mondjuk, hogy elferdíti, amit hallott. De ez már bizonyos, hogy vezérelő-iroja egyebet hallottak, értettek és következtettek a király üzenetéből mint ő. Valamennyien más meggyőződésre jutottak és együtt maradtak és tanácskoztak és meg is állapodtak a válaszüzenetben. Ugron azt mondotta, hogy a király üzenete ultimátum, amelyek elfogadása megalázná a nemzetet. A többieknek cselekvéséből úgy látjuk, hogy az ő felfogásuk szerint tárgyalási alap. Hogy ki az, aki téved: az Ugron Gábor-e vagy a többiek valamennyien, annak megítélését bátran bizzuk a nemzetre.

Sem a király üzenete, sem a koalíció válasza nem lehetett ultimátum. Annyi kérdés, annyi érdek, annyi szempont halmozódott össze a tárgyaló felek előtt, hogy az ultimátumra még csak nagyon soká kerülhet a sor, még akkor is, ha a tárgyalás menete igen gyors lesz is. Az első királyi üzenetnek olyanak kell lennie, hogy a koalíció a tárgyalásra alkalmasnak ítélje. És olyan volt. A válasznak azt kell tartalmaznia, hogy a koalíció az ajánlott alapon hajlandó a tárgyalásra. És olyan lesz.

Azután jönni és menni fognak újabb üzenetek, amelyek megteremtik az összehangot a korona és a vezérelő, végül a korona és a pártok között. Ekkor jön majd az ultimátum a megszövegezett békefeltételekkel.

Ne gondoljunk tehát még arra, hogy a béke megvan. A korai öröme kései fagy szokott járni. De ne is legyünk pesszimisták. Nincs okunk rá. A béketárgyalások rendes kerékvágásban haladnak s amíg nem történik olyasmik, ami kiköztetné őket onnan, addig nyugodtak lehetünk. Türelemmel győztük eddig is és győzni fogjuk továbbra. Annál is inkább, mert a várakozás keserűségét a remény most már valamennyire megédesíti.

A kibontakozás utja.

Ezt az utat sajnos még senki sem látja. A nehézségek, a kibontakozás akadályai oly nagyok, hogy még akkor is, hogyha mind a két fél színtelen, komolyan s minden hátsó gondolat nélkül törekednek a béke megvalósítására, akkor is titáni munka volna.

Pedig ezt az akaratot, ezt a hajlandóságot nem mind a két félben lehetett eddig megtalálni, mert azok a tanácsadók, a kik a koronát eddig körülvérték, eddig irányították elhatározásait mind olyan egzisztenciák, a melyek (mert ezekről „kik”-kél szólni nem lehet) csak is akkor virulhatnak és a mi legfőbb vágyuk gyarapodhatnak, hogyha az uralkodó és a nemzet egymással szemben állanak.

Az elődök, a korona fényében röpülő libollak — képezik a kibontakozás első — legelső és legnagyobb akadályát, azok akik kenyerüket féltik, s ezért mester ségesen szítják az ellentállást, a nemzet követeléseinek, a nemzet jogainak merev tagadását ott fenn, itt lenn pedig lázitanak a nemzeti eszme ellen, harcba viszik ellene azt az elemet, amelynek éltető eleme azonos az övékkel.

Addig míg ez az éhes had választja el az uralkodót nemzetétől, addig a kibontakozás utja mindég zsákbán végződik.

A kibontakozás lehetőségének első és alapfeltétele az, hogy a magyar királyt magyar tanácsosok vegyék körül — nem olyanok akik születés, vagy honosítás révén szerzik meg a magyar állampolgárságot, nem olyanok akik a magyar nyelvet beszélnek, mert ez magában még nem képez biztosítékot arra, hogy az a tanácsadó tényleg „magyar” — de oly tanácsadói legyenek a magyar uralkodónak, akik szívükben lelkükben hozzánk tartoznak, velünk éreznek, akiknek a mi szent küzdelmeink drágák, akik nemcsak ismerik de átérzik történelmünket, akik előtt nem idegenek azok az eszmék, amelyek bennünket hevitenek; akik a magyar alkotmányon, a magyar törvényeken, a magyar szabadságon oly szeretettel csüggennek, mint mi, akik ezeknek megsértésétől ép oly gyűlölettel fordulnak el mint mi — akik egy szóval: magyarok!

Majd ha a koronát ilyen tanácsosok veszik körül, akkor a mi királyhűségünkre, a mi áldozatkészségünkre nem Chlopy-ban kiadott hadparancsok képeznek majd feleletet, akkor a mi vágyaink, a mi törekvéseink — a mi ideáljaink után való törekvésünk nem a szeptember 23-iki audienciákkal válaszolnak majd.

Mert abban, hogy ez a válság ennyire elfajult, annak a magatartásnak, a melyet a korona tanácsosai az uralkodónak javasoltak — nagy része van!

Még Széll Kálmán slatt az ellenzék megelégedett azzal, hogy csupán a felemelt ujoncjutalékot redukáljuk az eredeti mennyiségre.

Akkor nem akartak az ellenzékkel szóba sem állani — s mereven ragaszkodtak a kontemplált összeghez, ez már annyira elkésztette a küzdőket, hogy Széll Kálmán belebukott ebbe a kérdésbe.

Azután jött a Chlopyból elhangzott büszke szó, amely a nemzeti követelményekre kivágta a „soha”-t s a nemzetet néptörzse degradálta.

A királyi manifestum a chlopyi hadparancsnok élet vette, s az ellenzék kellő biztosítékok kikötése mellett leszerelt.

Erés ismét tisztán csak ötletszerűleg, vagy talán bécsi kommandóra kipattant a király legelső tanácsosának tollából az ugrai levél, épol megbántása a nemzetnek, mint az eddigiek, s a nemzet kimondotta jogaiért a harcot, — megsértették törvényeit, alkotmányát — s a nemzet kimondotta a passzív rezisztenciát.

Bécsbe citálják szeptember 23-án a nemzet képviselőit csak azért, hogy az uralkodó kiütésithassa őket — a törvényhatóságok az önkéntes adót és az önkényt beálló ujoncokat is megtagadják.

Abban, hogy a válság ennyire fajult bizony nagyon sok része van, annak a sértő magatartásnak, a melylyel a nemzet ügyével szemben Bécsben, vagy bécsi kommandóra itthon viselkedtek.

Király és nemzet két egyenlő rangú souverain; a törvényalkotásnak két egyforma tényezője, ha egymással szemben olyan formában állanak, hogy egyik se érethesse a másiktól sértve magát, akkor a kibontakozásnak nagyon sok akadályja el van gördítve az utból.

Igaz, hogy mindez nem képezi magát a lényegét, de mindenesetre a „betegség komplikációt” ezek a dolgok okozták!

Most, amikor Andrássy Gyula gróf missziójáról jótormán semmit sem lehet tudni, mert hisz sem Andrássy gróf hozta feltételeket, sem a vezérő-bizottság választát nem publikálják addig, míg Andrássy Gyula gróf a királynak küldetése eredményéről nem számol; — most csak annyit lehet megtudni, hogy az uralkodó által küldött üzenet nem parancs, nem ultimátum, s formájában is nélkülözi azt a sértő büszkeséget, amelyről ép az előbb szövegtünk.

Nem vagyunk optimisták s nem vagyunk hajlandók, ebben a jelenségben a kibontakozás biztosítékát látni, de mindenesetre az akadálynak ez egygyel való megfogyatkozását látjuk.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Szombat, febr. 3. „Dorrit kisasszony, vigjáték. (A).

Bérlet 103. szám (B)

Csütörtökön, 1906. évi február hó 1-én: Ujdonság! Itt harmadszor: Ujdonság!

Bohém szerelem.

Operette.

SZEMÉLYEK:

Carolus Barbemuche	—	Sarkadi Vilmos.
Paul de la Breteche vicomte	—	Ternyei Lajos.
Rodolfe	—	Kondor Ernő.
Marcel	—	Békési Lajos.
Custár Colline	—	Szabó Gyula.
Alexandre Schaunard	—	Perényi József.
Jaques	—	Nagy Pál.
Baptiste	—	Békés Gyula.
Maurice de la Fouchardiére vicomte	—	Krasznai Ernő.
Monetti	—	Vadász Lajos.
Tardivel	—	Árkosi Vilma.
Arséne	—	Deési Alfréd.
Mascaret, közjegyző	—	Ungvári Vilmos.
De la Breteche grófné	—	Radó Anna.
Mimi	—	Fóti Frida.
Musette	—	Zilahyiné S. V.
Phemie	—	Sz. Pozsonyi L.
Francine	—	B. Koppán M.
Angéle	—	Dimyési Juliska.

Holnap, pénteken, febr. hó 2-án, két előadás: Délután: Este:

János vitéz.

Jerikó falai.

Rege.

Színmű.

Bohém szerelem. Ez a bájos zenéjű operett tegnap szép számú közönség előtt került színre. Zilahyinének, Fóthy Fridának és Sarkadynak most is sokat tapsolt a közönség. A darabot ma magismétlik.

Ünnep a színházban. Holnap pénteken Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe lévén, két előadás lesz a színházban. Délután a Gaál Mózes János vitéze kerül színre mérsékelt helyárrakkal. Este a Jerikó falai hatóságos színművet adják a fő nő szerepben Almásy Lolával.

Dorrit kisasszony. A nagy angol humorista regénye után készült ez a mulattató vigjáték, melyben ismét Szabó Irma jut pompás szerephez. A darab első előadása szombaton este lesz.

HIREK.

Az újabb elkobzás.

Ismét lefoglalták a „Debreczen-t“

Ugy látszik, a debreceni királyi ügyészség a legnagyobb gyönyörűségét leli abban, hogy a debreceni függetlenségi és 48-as párt lapját, a „Debreczen-t“ nyakra-főre elkoboztatja. Még tultesz e tekintetben még a főváros hirhedeit „éjjeli ügyész“ cím is.

Ez év első hónapjában négyszer koboztatta el az ügyészség a Debreczent. Az este a január 31 én megjelent lappéldányt kobozták el, mert a „Barabás a helyzetéről“ című cikkben az ügyész királysértést látott, bolygott az szó szerinti közlése dr. Barabás Béla országgyűlési képviselő január 26-án elmondott beszédének.

Legalább 25—30 fővárosi és vidéki lapban látott napvilágot ez a beszéd és csodálatosképpen csupán a debreceni ügyészség talált benne királysértést. Még a budapesti „éjjeli ügyészek“ sem olvastak ki olyasmit belőle!

Az a politikai hajszja, amely a Kovács Augustin megyefőnök elpáhóztatása árán kezdődött, úgy látszik, nem fog megszűnni, hanem az igazi független sajtó üldözésében fog nyilvánulni. Sőt már nyilvánul is. Azelőtt is úgy irt a Debreczen, mint most; szokimondó, független lap volt azelőtt is, a királyi ügyészség még se koboztatta el. Most azonban másként van, aminek azonban nem a Debreczen az oka, mert hiszen irányt nem változtatott 38 éves fennállása óta, hanem az oka azon változás, a mely az ügyészségnél történt. Ugy látszik, nem pusztán személyváltozást jelent az, hogy dr. Galánfy János helyett dr. Várady Sándor lett az ügyészség vezetője.

Az elkobzás egyébként szerdán délután 5 órakor történt, a mikor Mile Pál rendőrfogalmazó, Dobos József rendőrbiztossal és Juhász Istók jegyzőkönyvvezetővel megjelent a „Debreczen“ szerkesztőségében és az egyetlen kiadóhivatali lappéldányt a kézirat-
tal együtt elkobozta.

— **Viz János nyugdíjazása.** Megilletődéssel halljuk, hogy a helybeli telekkönyvi hatósági iroda igazgatóját, Viz János telekkönyvvezetőt saját kérelmére nyugdíjazták. E percben lehetetlen jó érzéssel vissza nem emlékezni arra a mindenkeri készségre, előzetlenségre, szíves barátságos jóindulatra, melyet Viz János a telekkönyvhatóságot kereső ügyes-bajos felekkel szemben személyválogatás nélkül mindenkor tanúsított. De e kiváló emberi tulajdonságokon felül, melyek különösen a hivatalnok személyében megbesülhetetlenek: kiváló szakértelem, pártját ritkító kötelességtudás, és nemcsak a felsőbbség, hanem a közönség megaláztatására való törekvés és ezeknek teljes mértékben való megszerzése voltak legszebb ékeségei. Mélyen sajnálja a közönség az ő távozását és kívánjuk, hogy a nyugalmat, hova a közönség teljes megaláztatása: élvezze sokáig jó erőben, friss egészségben.

— **A városi múzeum gyarapodása.** A mai napon igen becses tárgyakkal gazdagodott a városi múzeum. Ugyanis a helybeli Asztalos Ipartársulat a múzeum vezetői által még az elmúlt év nyarán az összes helybeli ipartársulatokhoz intézett felhívása következtében közelebb tartott közgyűléséből elhatározta, hogy egyelőre tulajdonjogának fenntartása mellett letétül a városi múzeumban helyezi el az 1872-ben megszünt céhrendszer korából fennmaradt összes régi írásait, könyveit s egyéb tárgyait. Ezek között vannak: a Gáspár György főbíró által 1647-ben és I. Ferenc császár által 1821-ben kiadott eredeti céhszabályok és kiváltságok; utóbbiak igen szép rajzokkal díszítettek s aranyos függő pecséttel vannak ellátva. — Érdekesekek a nyilvetéshez használt régi részablak; nem különben egy szavazatszedő ládacska golyókkal. — Ezekenkivül jegyzőkönyvek, vándorlókönyvek, nyomtatványok és kéziratokból áll a gyűjtemény. De mind-

ezeket felülmulják értékre nézve az ugynevezett „remek rajzok“ amelyeket 1755-től fogva 1865-ig készítettek a céhbe való felvételre jelentkező debreceni asztalos mesterek. Összesen 128 ilyen rajz és még 17 db. 1818—1821-ben készült mintarajzlap van a kulturtörténeti szempontból nagyon becses gyűjteményben. Mindeme tárgyakat a társulat megbízásából a mai napon adták át Lőfkovics Artur múzeum igazgatónak és Zoltai Lajos múzeumőrnek Dinnyés Gyula társulati elnök, Naachter Károly jegyző, Kovács Béla, Olényi Antal és Kiss József kiküldötték.

— **Szövetségi tornanappély Debreczenben.** Említettük már, hogy ez évben az országos tornaszövetség megbízásából a debreceni tornaegylet rendezi a szövetségi tornaversenyt. Ujabbban a program azzal bővült, hogy a helybeli középiskolák felső osztályából alakítandó válogatott csapatok is részt vesznek a kivonulásban, a közös szabadgyakorlatokban, azután a szereken mutatnak be csapattornaszást és végül az egyletektől függetlenül két versenyszámot is kap az ifjuság. A verseny idejét az egylet a szövetség jóváhagyásával május 27-re, pünköst előtti vasárnapra tette át. Az általános program és az előírt gyakorlatok most vannak nyomdában s az egylet a meghívással együtt legközelebb megküldi a szövetségbe tartozó összes magyar tornaegyleteknek, hogy a készítésre kellő idejük legyen.

— **Eljegyzés.** Kellner Dávid fakeskedő leányát, Zsófikát eljegyezte Adler József, a Goldstein bankház főkönyvelője.

— **Presbiteri gyűlés.** A debreceni ev. ref. egyház február 4-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart. Targysorozat: 1. Jelentés arról, hogy a f. évi január 28-án tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyve február hó 1-én napján hitelesített. 2. 2. Esperes ur 99—1906. szám alatti levele az egyházmegyei levéltár részére állandó helyiség adása tárgyában. 3. A gazdasági bizottság f. évi 61. sz. végzése az 1906. évi költségelőirányzat betérjesztése tárgyában. 4. A felsőbb leányiskolai igazgatótanács 1905. évi 1226. sz. végzése az ev. ref. tanítótestület az iránti kérvénye tárgyában, hogy tagjainak a felsőbb leányiskolába és tanítónképzőbe járó leányai tandíjmentességet nyerjenek.

— **Az evang. filléregylet táncestélyére,** mely ez évben február 17-én lesz, nagyban folynak az előkészületek. A meghívók legnagyobb részt szétmentek. A kik véletlenül nem kaptak, ha meghívóra igényt tartanak szíveskedjenek a filléregylet elnökségéhez fordulni (Péterfia utca 16.) A felszolgálásban segédkező uri leányokat is most kéri fel erre az elnökség. Előrelátható, hogy a siker ez évben sem fog elmaradni.

— **Hangverseny.** Rákos Arnold fővárosi hegedűművész fényes hangversenyétől, mely február 4-én vasárnap este fél 8 órakor a zenede disztermében érdekes műsorral fog megtartatni már csak pár nap választ el. Városunk zenekedvelő közönsége az idegy ezen első nagyszabású hangversenye iránt ritka érdeklődést tanúsít, ajánljuk ismételve ezen fényes hangversenyt a zenekedvelő közönség szíves figyelmébe, jegyek még korlátozott számban kaphatók Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

— **Baksy Sándor Iliásza.** A kolleiumi könyvtár ereklyegyűjteménye nagy értékű munkákkal gyarapodott a napokban. Baksy Sándor, a kitűnő író és műfordító, elküldte a ref. főiskolához megőrzés végett Homérosz Iliászának 8—23 énekét, a maga magyar tizenkettős versekben való fordításának jórészt eredeti kéziratát. Ugyancsak az ő révén jutott a kolleium birtokába Báthory Gábornak, az egykori debreceni deáknak, később pesti püspöknek, kilenc kéziratot könyve, maganyai latin vers, egyike másika igazán költemény értékű. Közülük van Vörösmarty Oserhalmának, Homérosz Békaegérharcának, Boileau költészettanának és a

Csökmői sárkány történetjének latin fordítása. Gyarapodott a gyűjtemény két debreceni író kéziratával: Kardos Albert pályanyertes irodalomtörténeti művének első fogalmazásává és Szávay Gyula „Csokonai kárhoztatása“ s „A nagy faszorban“ című, debreceni vonatkozású költeményének eredeti kéziratával. A modern Magyarországnak már csaknem minden írója képviselve van az ő kolleiumi könyvtárában egy vagy több kéziratával.

— **A jótékony nőegylet hangversenye** iránt igen nagy az érdeklődés. Az est műsora a következő: 1. Nyitány. Rácz Károly zenekara. 2. Csallagok a földön. Felolvassa: Szűts Miklós dr. ur. 3. Bellini Liszt Norma Fantasia. Zongorán előadja: P. Nagy Zoltán ur. 4. Mi a haza. (Melodráma) Abrányi Emilől, zenéjét szerzerette: Horváth Akos dr. Előadja: Dóczy Irén urleány, zongorán kíséri: Mariska György dr. ur. 10 perc szünet. 5. Ének. I. Madrigale Simenettől. II. Lilli keringő Bánffy Sándortól. Énekli: dr. Szűcs Gézáne urasszony, zongorán kíséri: Tüdös Kálmán dr. ur. 6. Fűty. Fregoli Mars-a. Fűtyöli: Fisch Lajosné urasszony Rácz Károly hegedűkísérete mellett. 7. Hegedű. Magyar egyveleg. Előadja: Zöldi Marci ur, Rácz Károly zenekara kíséretével. Kezdeté pont 5 órakor. Városunk nagyközönsége ez alkalommal hallani fogja a hegedűkirálynak Zöldi Marcinak játékát, ki oly szíves volt, hogy teljesen díjtalanul mutatja be művészetét a jótékony célra való tekintetből.

— **Feltűzött hid.** Gyires biharmegyei község lakosságát az idén rendkívül szigorú tél látogatta meg a nagy nyomor mellett, a mit súlyosbított még az a körülmény is, hogy sehonnán sem tudtak tüzelőanyagot szerezni. A nyomor és a hideg egyaránt növelték az elkeseredettséget. A falu lakói összegyűltek a község háza előtt és követelték, — hogy kenyeret adjanak nekik, — meg tűzfát. Egy napon a falu községi bírója a lázongó emberek csoportjából kiválogatott vagy nyolcvan embert — mindnek vállán fejsze, osákány volt és elindultak, hogy tüzelőfát szerezzenek. Kivonultak a falu széléhez, ahol a Körös folyik, melyen a község tavaly veretett hidat. A nyolcvan fejszemes neki-vágott a hidnak és a szó teljes értelmében levették a felső részét, szétszedték és felaprózták. Ott nyomban, mint hadiszákmányon megosztzkodtak. Ki többet, ki kevesebbet kapott. A fa legnagyobb részét beszállították a közkórházba, ahol öregek, fiatalok megrohanták a hasábkra föl-vágott hidfát és szétszórták maguk között. De ezzel a rombolás nem fejeztetett be. A hidfő fája elfogyott, e hideg, az éhség tovább tartott a faluban. Megindultak az ostromok újból a község háza ellen. A községi előjáróság félelmében, mert attól tarthatott, hogy a föllázadt nép fejsze-csapásai a község házáat érik, lebontatott több rozoga községi épületet és a fáját szétszótta a szegények között. A főszolgabíró, aki időközben értesült a rombolásokról, megvizsgálta az ügyet és arra a megdöbbentő eredményre jutott, hogy nemcsak a hidat, de több mint három házat szétrombolt a nyomorgó nép.

— **Gyilkos csendőrszurony.** A hajdumegyei Vámospécsen Burzio Vazul és Papp János csendőrök őrszárát közben a koreszmában veszekedést hallva, bementek oda a veszekedőket csitítani. Az egyik perlekedő, Tanka János, botjával Burzio csendőr felé sujtott, mire ezt Papp nevű társa látva, Tankát hasba szarta, Tanka a szurás következtében meghalt.

— **Egységes munkakönyv.** Nem csak a bankárnak pénz az idő, hanem a munkásnak is. Sőt ez utóbbinak még inkább. A gyáros pénze legtöbb esetben akkor is nő, ha ő maga a kamatok elköltésének mikéntjén kívül egyébbel egyáltalában nem törődik. A munkás pénze azonban az ereje, amely nem hogy kamatozna, hanem magamagát eszi, ha nincs mód az okos felhasználásra. Meg kell tehát lehetőleg menteni minden olyan rendeletet vagy törvényt, amely a munkásembert idejének haszontalan

elfecsérlésére kényszeríti. Erre vezet sokszor a helytelenség, hogy más a cselédkönyve más a mezői munkás és más az ipari munkás munkakönyve. Akárhány ember van olyan helyzetben, hogy az év egyik részében mint cseléd, a másik részében mint mezői, majd mint gyári munkás keresi a kenyerét. Az ilyen munkásnak három munkakönyvre van szüksége. Háromszoros pénzt kell kiadnia erre és ki tudja mennyi időt rabol el tőle az utánjárás. Egységes munkakönyveket kívánunk tehát.

Állategészségügyi vizsgálat. A tavalyi ilyen időtájban Hajdumegye területén a lovak közt nagymértékben uralgott rühkór az állategészségügyi bizottságot a kellő időben szükséges óvintézkedésre bírta, hogy a tavalyi rüjvárvány újból való fellépéseit megakadályozhassák. A vizsgálat megejthetése céljából a városi tanács elrendelte a debreceni lótulajdonosok neveiknek az összeírását, hogy ilyen módon az állategészségügyi bizottság által a vizsgálat könnyebben megejthető legyen.

Játészótor Debrecenben. A belügyminiszter, mint mérvadó helyről értesülünk, Debrecen város tanácsához intézett leiratában felhívta a tanácsot, hogy terjeszsen javaslatot a legközelebb megtartandó közgyűlés elé iskolai játészótor létesítése céljából. A tanács a feliratot egyelőre ad aktatette, mert hát a „legközelebbi” közgyűlést a tanács még nagyon távolosónak hiszi.

Halálozások. A mai nap folyamán a következő halálozásokot jelentették be a debreceni állami anyakönyvi hivatalban: Letán László gör. kath. 24 éves, Pincés Jánosné ev. ref. 76 éves, Némethi Erzsébet ev. ref. 10 hónapos, Török Jánosné ev. ref. 62 éves, Schuld Márton Lőrinc r. kath. 1 hónapos, Feke Albert ev. ref. 47 éves, László Istvánné ev. ref. 27 éves.

A Népegélyző-Bank megnyitott Heti befizetési könyvecskéi (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac-utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint az udvarban.

Onnek is tudni kell. Antidol a londoni és berlini kiállításon arany éremmel lett kiüntetve. A legjobb és teljesen ártalmatlan szer fejfájás, migraine és nátha ellen. Egy üveg K. 120. Kapható Muraközi, Mihalovics, Grósz Nagy Ferenc, Tóth Béla, Radákovics Géza és Balázs Ödön gyógyszerészeknél.

Orvosi tekintélyek előszeretettel rendelik osz és köszvényes betegek részére a híres király balsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már nehányszori bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszaru” gyógyszerész.

TAVIRATOK.

Lesz-e béke?

Budapest, február 1. Félhivatalosan jelentik, hogy Andrássy Gyula gróf és Fejérváry Géza báró holnap meennek a király elé.

Az engedmények.

Bécs, február 1. A magyarbarát körök nagyon elkészeríti, hogy semmi engedmény nincsen. Az osztrák népekre is erős hatással volt a magyar izenet. A német lapok panaszkodnak az engedmények miatt, holott tudvalevően nincs engedmény. — Mint a Zeitschrift írja, szükség van feltétlenül a békére, mert ugyanis züllesnek indult már az egész hadsereg. Az engedmények a kettéválasztás előfeltételei. A mai viszonyok közt az uralkodó nem tartja a magyar vezényszót célravezetőnek, mert Montenucci tengernagy és Pitreich közös hadügyminiszter is kijelentették, hogy nem vállalnak felelősséget a hadseregért.

Bécs, február 1. A külügyminisztérium a Balkán események hatása alatt áll meg. A magyarországi helyzet, az ujonok, pénz, felszerelés, emind a közös hadsereg érdekei ellen van. Bécsben meg vannak győződve

arról, hogy Magyarország nélkül a nagyhatalmi állásnak vége van.

Megvan a béke!

Budapest, február 1. A béke hírek már már határozottabb formát öltöttek. A volt szabadelpvüpart 9-es bizottságának nyilatkozata teljességgel fog azonnal, az eszrednyelv is meglesz, de a szövetség ellenzék fenntartja a magyar vezényszó jogát, de a mostani uralkodóval szemben nem érvényesíti. Az önálló vámterület 1909-ben létesülhet, addig azonban a kereskedelmi szerződések ratifikálандók.

Vaszary betegsége.

Budapest, február 1. Az éjjel Vaszary Kolos hercegprímás 40 fokos lázban feküdt. Déllelőtt a láz alább fogyott, de azért a veszély nem mult el. Jordán, Müller és Kétly orvostanárook még mindig valóságosnak tartják a főpap állapotát. A krízis 3 napon belül fog bekövetkezni. A ma déllelőtt 11 órakor tartott orvostanács on Dollinger tanár is részt vett.

Szerb-bolgár vámunió.

Belgrád, február 1. Hivatalos körökben még biznak abban, hogy Ausztria-Magyarországgal sikerülni fog a békés kiegyezés.

Apponyi a békéről.

Bécs, február 1. A bécsi „Zeit” közli Apponyi Albert gróf következő nyilatkozatát: „A legnagyobb óvatosságra van szükség azzal a tulhajtott optimizmusmal szemben, amely most tért foglalni látszik és a békekötést biztosítottak tekinteli. Még mindig nem olyanok a feltételek, hogy a nemzet megalázása nélkül lehetne szó békéről. Már pedig békekötés csak úgy lehet, ha megalázásról szó sincs és a magyar nemzetől semmiféle áldozatot sem kívánnak és sem az ország állami függetlenségét, sem fenálló törvényeit nem érintik. Ami jog, annak jognak kell maradni. A vezérő bizottság tanácskozásairól nem nyilatkozhatom, mert a tagok titoktartásra vannak kötelezve mindaddig, amíg Andrássy meg nem viszi a választ a király üzenetére. Annnyit azonban szabad és kell is mondanom, hogy a válságra és különösen a koronával folytatott tárgyalásokra vonatkozó hivatalos okmányok közzététele után meg fog semmisülni a szövetség pártok ellen intézett minden alattomos és rosszakaratu támadás. Ki fog tűnni, hogy a koalíció nemcsak most, hanem valahányszor csak tárgyalásokba bocsátkoztak vele, mindig engedékeny volt és elment az előzékenységnek addig a határáig, amelyet a törvény állít fel.

Családi dráma.

Budapest, február 1. Lányi Ede vámmellenőr ellen Kiss Manó adópénztáros me-renyletet követett el. A családi dráma oka féltékenység.

Mit üzent a király?

Budapest, február 1. Ugron Gábor a „Nap”-ban ma folytatta a királyi üzenet ismertetését. A cikk arról szól, mit kíván a király gazdasági téren a nemzetől. A „leleplezésnek” ez a legérdekesebb része: Mit üzent a király a vámszerződésre néve? Hogy a német és olasz, meg a többi vám és kereskedelmi szerződést 1917-ig meg kell kötni, Ausztriával szemben a vámszövetség szintén eddig fentartandó, 1917-től Magyarország tárgyalhat Ausztriával a közös vámterület fentartásáról és egyezzenek meg az iránt, amint tudnak, ő sem egyik sem másik félre befolyást nem fog gyakorolni. Elemoznünk kell, hogy a valóságot lássuk. A király üzenetének értelme az, hogy a meg nem újított szerződés hiányában is Magyarország kárára fennálland a közös vámterület, ugy külfölddel szemben, akikkel szerződünk, mint Ausztriával, akivel nem szerződünk. 1917-ben sem fog az elmúlni, mint mást szerződésünk és mint törvényeink ezt megállapítják, önmagától, hanem csak akkor lesz jogunk az önálló vámterületre, ha az iránt megegyezünk Ausztriával.

Törvénykezés.

Mixériák a helybeli telekkönyvi hatóságnál. Viz János telekkönyvvezető nyugdíjazásával kapcsolatban szóvá is tennünk azt az állapotot, mely évek óta súlyosan nehezedik a közönségre és a mely már egyszerűen lehetetlen ázsiai állapot. A telekkönyvtárba egyetlen ember áll rendelkezésre, a ki a feleknek a telekkönyveket, — naponként 800—1000 drbot — különböző fiókokból és csomókból előragatva mutogatja. Neki kell azokat vissza is raknia. Ezt a munkát is legalább két ember volna csak teljes megalégedésre elvégezni, mert hiszen nem elég a telekkönyvek előszedése, hanem azoknak egyes tételeire még felvilágosítást is kell adni azoknak a falusi embereknek, a kik ahhoz nem értenek. Elképzelhető, hogy ez a temérdek munka mennyi időt igényel. De ez nem elég. Ez az egyetlen ember kötelessége a telekkönyvekről a megrendelt másolatokat is elkészíteni. Hogy mit jelent ez: a kölcsönre szoruló felek tudják legjobban. Megegyeztetett, betáblázott kölcsönöket nem vehettek fel, mert nincs hiteles telekkönyvi másolat. E miatt kénytelenek sokszor árfolyam veszteséget, kamat többletet, nem ritkán más költségeket mint tetemes tényleges kárt elszenvedni. Pedig a hitelesítési bélyeg — ivenként két koronát — előre le kell róniok. Az állam valóságilag seftel a telekkönyvi hatósággal. Ez az egyetlen ember naponként 8—10 orona hasznót hajt neki hitelesítési bélyegben, s ad ennek az egy embernek fizetésül napi díj 2 koronát. A jogkereső közönség pedig káromkodhat, azt nem halja meg Lányi igazság ügyvivő ur. Mai napon nem kevesebb, mint 147 drb. megrendelt telekkönyv vár lemásolására. A táblai elnök ur meggyőződhetne arról, hogy a mit elmondunk: mind tiszta valóság!

Közgazdaság.

Élénk a sertéskivitel. Ugy tapasztaljuk, hogy az osztrák-szerb vámháboru a magyarországi sertéskivitel forgalmára nem hogy káros nem volt, ellenben nagy mérvben élénkítette, amennyiben — szakbeliek állítása szerint — az utóbbi napokban magyarországi területekről szokatlanul nagy mennyiségben szállított nem oszupán Ausztriába, hanem Németország nagyobb kereskedelmi forgalmu városaiba is. Egyedül Debrecenből feltűnően nagymennyiségű sertésnek Németországba való szállítását engedélyezte a közelmúltban a kereskedelemügyi miniszter.

Kőbányai sertésüzlet. Budapest, február 1. Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramon felüli súlyban) 134—138 allérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — allérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 138—104 allérig. Fialat közép (páronként 280—320 kilogrammig terjedő súlyban) 136—138 allérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 136—138 allérig. — II. Magyar második: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) — allérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — allérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — allérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 136—137 allérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 135—136 allérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 132—134 allérig. IV. Romániai eredeti (Stachi) I. Nehéz (páronként 240 kilogrammon felüli súlyban) — allérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — allérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) — allérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) — allérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban

... fillérig. A hízott sertés tületrányzata változatlan.

Szurómarhavásár. Budapest, január 30. Felhajtott 233 darab élő borju, (közte 18 darab rugott), — darab leölt borju, 0 darab növendékmarha, — darab élő bárány, — darab leölt bárány. Arjegyzések: Elsőrendű élő borjukért 108—116 fillérig, kivételesen 120—124, középminőségű élő borjukért 96—106 fillérig, leölt borjukért — fillér, rugott borjukért 68—77 fillérig, növendék marháért — fillérig kilogrammonként (levonás nélkül). Élő bárányokért — kor., leölt bárányokért 0.—0.—korona páronként. Az irányzat élénk volt, az árak általánosságban 3—4 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Szerkesztői-posta.

T. A. S. (Rimaszombat) A harmadik vers gyöngé. A lap ment.

Regény-Csarnok.

Távolba látás.

Elbeszéli az öreg tengerész orvos. (Folyt. és vége.)

Meg sem mozdultam. Nem voltam képes. Szívem úgy vert, hogy egészen a torokomig éreztem lüktetését. Körülbelül két óra hosszág voltam így, míg végre kissé leslapadtam.

Reggel, mivel két missionárius is volt a hajón, misét szolgáltattam.

Ez történt 1882. október 17 én. Két hétig nem mertem a kabinomban aludni.

Az orvos pillanatra megállt. A visszaemlékezés egészen meghatotta őt. Erős felindulással beszélt, szeméit, melyek félig tenger, félig kő színűek voltak, mintha csak maga a tenger festette volna meg azokat a hosszas utazások alatt, szeméit még egyszer visszamerésztette a múltba, vissza a távolba, a tenger másik felére.

Ujra meggyújtá szivarját, megismogatta öszbeborult sűrű üstökét, aztán öszebehozta vállait, mintha ki akarná kerülni valakinek érintését s azután szelidebb hangon folytatta:

Két hónap mulva megérkeztünk Marseillebe, nagyon örültünk, mikor kikötöttünk, mert a Bonifác foknál el fogott bennünket a déli szél és ugyancsak megtáncoltattott. Alig tettem bárom lépést a rakodó parton, egyszer csak hallom, hogy valaki megszólít: „Hé! Jó napot doktor!” Régi bizományosom volt, mikor még a braziliai utat jártam.

Hogyan! Jó napot Mauvoine, én az! Ön is elhagyta hát a régi vonalat, hogy itt látom Marseilleben?

Oh nem, még mindig a délamerikai vonalon vagyok, de most szabadságon vagyok és eljöttem Bordeauxból meglátogatni öreg szüleimet.

Mi ujság van oda át, mit csinálnak barátaim.

Oh oda át, mikor eljöttem nem beszéltek másról, csak egy dologról, amely bizonyára önt is fogja érdekelni. De talán már tudja is...?

Szavamra mondom, semmit sem tudok, de hogy is tudhatnék, hisz most jó-vék Chinában.

Boleski öngyilkos lett.

Én megrázkódtam. És hogyan?

Igen uram. Boleski felakasztotta magát. Hogy miért, azt még nem tudták akkor, mikor én eljöttem. Elmeheli zavar? Erkölcsi zülöttség? Én azt hiszem, hogy kissé mind a kettő, mert néhány év óta Boleski igen különös életmódot folytatott az már több volt, mint különkedés. Röviden, egy szép napon eltűnt. Kezdték miatta nyugtalanodni, a rendőrséghez fordultak és végre hosszas keresés után megtalálák a mezőn nem messze a várostól egy fára fel-

akasztva. Felakasztva! Micsoda halál! Eleinte büntönyre gondoltak, de találtak nála egy levelet, melyben kijelenti, hogy önként megy a halálba. De várjon csak, úgy rémlik előttem, hogy abban a levélben önről is volt említés. Azt kérte, hogy tudassák önnel halálát. Nemde különös?

Egészen megmerevedve álltam meg a járdán Mauvoine előtt; szót sem szóltam, gondolataim is megdermedtek. Végre hosszas hallgatás után kinyögtem:

És mikor történt ez?

Ő így válaszolt:

Várjon csak... várjon csak. Lásuk csak: két nappal előbb találták meg, mint én elutaztam Riéből. Mi pedig elutaztunk... igen, biztosan tudom október 19 én. Következésképp október 17-én volt. De valószínű, hogy akkor már 24 óra óta halva volt. (Franciából.)

MAGYAR

állam vasutak menetrendje

1905. október hó 1-től.

Table with columns: Destination, Time, and Rate. Includes routes like Debrecenből indul, Bpestre érkezik, Budapestről Debrecenbe indul, Debrecenbe érkezik.

Advertisements for services: 'A KI ELADNI KIVÁN' (Butort, zongorát...), 'A KINEK ismerettség hiányán', 'A KI BÉRBEADNI KIVÁN' (birtokot, házat...), 'A KI valamely állást betölteni kíván', '„Debreczen” apró hirdetési rovatát használja.

Advertisement for Bergmann-féle liliomejszappan. Text: 'Te sohasem találsz hathatósabb és jobb bőrápoló szert... Bergmann es Társa Teschen', 'Kapható darabonként 80 fillérért', 'Grósz Nagy Ferenc. gyógyszerárában.

Advertisement for Globus tisztító kivonat. Text: 'Tisztításhoz csak Globus tisztító kivonatot', 'A gyáros vevőket keres nagy mennyiségű előnyomással ellátott... jelige alatt Mosse Rudolphhoz Prágába intézendők.

Egyedül gőzbutorgyár
Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fénytűzésig a legszolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Fő tér.

1906. Farsangi idényre

ajánljuk a legdivatosabb béli kelméinket, 120 cm. fehér és színes francia batiztokat. Selymek: Christalin, Rádium, Pongenette, Taft-Messaline, Lionnaise divatos báil színekben.

Egyes beosztott, félig kész, himzett batizt és csipkével díszített selyem ruhák 20 koronától feljebb.

Selyem és csipke sálók, legyezők, báli keztyűk, fehér és színes áttört harisnyák nagy választékban, olcsó szabot árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

(vászon, divat és szőnyegáruház)

DEBRECEN, RÓZSATÉR.

Meggyőződhet

árunk versenyképességéről, mert kötésszerűleg megvettünk a

legnagyobb vászonszövőgyárak

egyikétől 10000 vég 30 rőfös legkittünőbb minőségű vásznat, tehát szállíthatunk minden magántogyasztónak és viszontelárúsítónak

legelsőrendű rumburgit 84 cmtr széles 5 frt 70 krjával
legfinomabb battisztvásznat 84 " " 6 " 10 "

eszerint legalább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

== Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik. ==

Senki el ne mulassza e soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungária Vászonáruház

Budapest V. Váci-körut 26.

Dürkopp-varrógépek

családok használatára, himzésre kitűnően használható.

Ipari célokra a legjobban megfelel.

Dürkopp és Társa

Gráz. Szétküldési raktár: Bécs.

Debreczeni erőtakarmánygyár részvénytársaság.

Ajánlja kitűnő abraktakarmányait: Telefon: 216. Debreczen, Margit-fürdő telep.

- „Hortobágy“ cukorerőtakarmány ára 10 korona 100 kgonként Debreczen vasuti állomásra szállítva, vagy helyben házhoz szállítva. Kiválóan alkalmas igás lovak, hizó marhák, hizó ökrök és hizó disznók takarmányozására.
- „Debreczen“ cukorerőtakarmány ára 10 korona 100 kgonként Debreczen vasuti állomásra állítva, vagy helyben házhoz szállítva. Kizárólag tejelő marhák takarmányozására.
- „Győzelem“ cukorerőtakarmány, ára 9.— korona 100 kgonként Debreczen vasut állomásra szállítva, vagy helyben házhoz szállítva. Igen alkalmas munkára nem fogott igás lovak és ökrök, gulyabeli-, tenyész-bikák és tenyész-sertések takarmányozására.

A tápértékért a gyár fe elősséget vállal.
A gyár elárúsítói:
Debreczenben: Deutsch Albert és fia Hatvan-ú. Honig Emil Vár u. 8. Várray János Meszena-ú, Nagy Ferenc Czegléd-ú. Balmazújváros: Friedländer Samuel. Derecske: Weisz Dezső. Érmihályfalva: Grosz Lajos. Hajdúböszörmény: Reich Hermann fiai. Hajdúszovát: Kuu István gyógyszerész. Kékváda: Rosenblüht Simon. Nagykároly: Kaufmann Ignác és fia, Czútrin Bernát. Nagyléta: Klein Béla. Püspökladány: Payer Géza. Tiszasüred: Weiszmann József. Slachta János Hajdunánás.

Utolsó felhívás.

Csak Február hó végéig tart! Ez a ritka kedvező alkalom!

Az üzlet teljesen feloszlik.

Az összes raktáron levő, ruhaszöveteket, blous és ruhaselymeket, batiztokat, vászon és fehérneműket, csipkét, szallagot és harisnya cikket — **FÉLÁRBAN IS ELÁRUSITOM.**

Berendezés eladó! Üzlethelyiség kiadó!

HEGEDŰS ARMIN-nál,

DEBRECZENBEN, PIAC-UTCAN BIKÁ-SZÁLODA MELLETT,

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A „DEBRECEN” szerkesztőségének és kiadóhivatalának

Telefon száma
412.

Eladás.

Olasó bor!

tisztán kezelt faj borok kaphatók MERKLI FERENCnél Fűvészkert-u. 14. 1 liter Ezerjő 25 kr. Rizling 26 kr. Ezerjő Ó 30 kr. Rizling 40 kr. — 1 K. törm. csokoládé 90 kr. 100 K. száraz cseresznye 1 ft. haza szállítva. Telefon 874. Bor 5 és 10 literes ballonokban is kapható.

Közönséges

osomag posta könyv félárban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz.

„Tiszti szivarka hüvely” valódi Egyiptomi „Verge egészségi papirból” minden darab be szőtt nicotin fogóval ellátva csakis MERKLI-nél kapható Fűvészkert u. 14. Telefon 374 mert ott van a világhírű „Progress” egészségi hüvely gyár főraktára s csak ott kapható 100 db „Tiszti” hüvely 10 Rákócgy 14 Ambre 12 — Kling 08 kr.

Regények, díszművek

mindennemű könyvek új és használt állapotban potom áron kaphatók Harmathy könyvkereskedésében Fűvészkert-u. 13. Régiségek megvételre. Könyvek részlet fizetésre is kaphatók. Telefon. 374.

Jó forgalmu

helyen fűszerüzlet teljes felszerelése más válat miatt kiadó. A berendezés és felszerés a házi gazdája. Szoba, konyha, pince, fűskamra és bolt-helység 15 ft egy óra. Cim a kiadóhivatalban.

5 korona és több napikereset.

Házimunka-kötőgép-társaság.

Keretetnek minkét nembeli egyének gépünkön való kötésre. Egyszerű és gyors munka egész óven, otthon végezhető. Nem kell előkészítés. Távoltság nem határoz. a munkát mi adjuk el.

Házimunka-kötőgép-társaság

Thomas H. Whittick és Tsa.

Prága, Petersplatz 7—25.

Budapest, IV. Havas utca 3—25 sz.

Csípke maradékok
félárban.

Egész Debrecen nézete

Szallagmaradékok
félárban

Vigyázz! Löwy F. cégnél. Kékre festett kirakat.

rőfös és női civat áruháza, Debrecen Piac-u. 24. sz.

Jól és olcsón lehet vásárolni női divat és legujabb angol kelméket, ugy rumburgi vásznakot, mint mindenféle damast árut, szövet garnitúrát, szőnyeg, függöny és butor kelméket.

Saját készítésű **Paplanom** a legjobb és legolcsóbb minden minőségben és színben, állandó nagy választék van raktáron; legujabb:

1 mtr. Rádium 120 cmt. széles	frt. 250.	1 mtr. 80 cmt. széles Batiszt	35. 38. 45.
1 mtr. Christalin 120 cmt. széles	frt. 175.	1 mtr. 120 cmt. széles Batiszt	50. 55. 65.

Guffirozott crep fodor minden színben mtr. 22 kr.

1 drb. selyem színházi Blous (divatos) 5.75. — ugyanolyan himzett elejtű 7.50 kr.

Menyasszonyok!!! csakis itten vásároljanak!

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

Atnevedesedtek már az ön lábai?

Nem mert én nedves időben

Storm Slipper

vagy

Hócipóket

viselek, melyek **Boston Rubber Shoe Co.** Bostoni gyárából valók, könnyűek és elegánsak. Kaphatók: **Kálnai Lipót, Fekete Jakab és Mandel Lipót** üzletében **DEBRECENBEN**. Vezérképviselést Ausztria Magyarország részére: **Wellach Frankl és Társa.** Bécs I. Fleischmarkt 12 és 14.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények

az egyedüli foglalkozási játék a mely a gyermekek mindig szívesen játszanak. Egyig játékszer sem oly sokoldalú, érdekes és olcsó, mint az elpusztíthatatlan Horgony-Kőépítőszekrény, mely minden egyes kiegészítőszekrényvel tanulságosabbá és a gyermekek nevére kedveltebbé válik. Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépítőszekrény a gyorsan kedvelté vált

Horgony-Hidépítőszekrények

által is természetesen kiegészíthető, úgyhogy a gyermekek egy ilyen szekrény beszerzése után pompás vashidakat is felállíthatnak.

Hogy mindenkoru gyermek számára egy megfelelő szekrényt köépítőszekrény árjegyzéket, mely kívánatra ingyen beküldetik és számos építési minta- és felette érdekes elismerő nyilatkozatot tartalmaz.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények, valamint a Horgony-Mozaik és egyéb felette érdekes rakási-játékok minden finomabb játékszerüzletben 75 fillértől, 1.50, 3 koronáig és magasabb áron kaphatók. A sok utáztat miatt azonban bevásárláskor igen óvatosak legyünk és minden egyes szekrényt a híres „Horgony” gyárijeggyel mint hamisítvány visszautasítsunk; mert oktanlan volna jó pénzt egy értéktelen hamisítványért kiadni! A ki zenekedvelő, az kérje meg árjegyzéket a híres mperator zenélőművekről és beszélőgépekről.

Richter F. Ad. és Társa

kir. udvari és kamarai szállítók, BÉCS,

Iroda és raktár: I. Operngasse 16, Gyár: XIII/1 (Hietzing).

Rudolstadt, Nürnberg Olten (Svája), Rotterdam, Szt.-Petersvá, New-York

